

Nr 143.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension; given Stockholms slott den 21 februari 1930.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga bilagda förslag till lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Adolf Dahl.

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension.¹

Härigenom förordnas, att 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension skola i nedan angivna delar hava följande ändrade lydelse:

5 §.

Rätt att komma i åtnjutande av hel pension inträder:

för manlig — — — trettiofem tjänstår;

för kvinnlig — — — trettio tjänstår;

dock att sådan rätt inträder:

a) för kvinnlig — — — tjugufem tjänstår;

b) för yrkesinspektör och yrkesinspektör assistent samt för inspektör över sjuksköterskeväsendet: vid sextio levnads- och tjugu tjänstår;

c) för tjänsteman — — — trettio tjänstår;

d) för provinsialläkare — — — tjugu tjänstår;

e) för fyringenjör — — — trettio tjänstår;

f) för förste — — — tjugotre tjänstår;

g) för yrkesinspektör, skogs- och flottledsinspektör samt yrkesinspektör assistent ävensom underinspektör inom yrkesinspektionen, för bergmästare, gruvingenjör, sprängämnesinspektören och inspektör över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring, för chefen för statens provningsanstalt samt avdelningschef och förste avdelningsingenjör vid anstalten, för lärare vid universiteten, karolinska mediko-kirurgiska institutet, tekniska högskolan, gymnastiska centralinstitutet, farmaceutiska institutet, tandläkarinstitutet, undervisningsanstalterna för barnmorskor, veterinärintitutet, Chalmers tekniska institut, fria konsternas akademi, musikaliska akademiens konservatorium, skogshögskolan samt lantbruksinstitutet vid Ultuna och lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp, för folkskolinspektör, för nomadskolinspektören, för föreståndare och överassistenter vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, för avdelningsföreståndare vid statens skogsförsöksanstalt, föreståndare för statens centrala frökontrollanstalt ävensom för statskonsulenter i olika grenar av lantbrukshållningen samt länsveterinärer: vid sextiofem levnads- och tjugufem tjänstår;

¹ Senaste lydelse: Se beträffande 5 § b) 1927: 249, beträffande 5 § g) 1928: 149, beträffande 5 § i) 1922: 387 samt beträffande 6 § d) 1927: 249.

- h) för rektorer — — — trettio tjänstår;
 i) för läkare vid statens anstalter för sinnessjuka, rektorer och ämneslärare vid allmänna läroverken, högre lärarinneseminarier och folkskoleseminarierna samt annan övningslärare vid sådan läroanstalt än de under e) särskilt angivna, rektorer vid institutet och förskolan för blindade å Tomtebodan, förskolan för blindade i Växjö samt hantverksskolan i Kristinehamn för blindade ävensom för lärare vid skeppsgosseskola: vid sextiofem levnads- och trettiofyra tjänstår;
 k) för den — — — trettiofyra tjänstår;
 l) för chefen — — — nämnda styrelse;
 m) för lantbruksinspektör — — — tjugufem tjänstår.

6 §.

Skyldighet att från tjänsten avgå inträder:

- a) för innehavare — — — tjänstgöring oförmögen;
 b) för annan — — — sjuttio år;
 c) för tjänstinnehavare — — — tjänstgöring oförmögen;
 d) för tjänstinnehavare — — — till tjänstgöring.

Befinnes tjänstinnehavare vara av sjukdom eller minskad arbetsförmåga urståndsatt att på tillfredsställande sätt fullgöra sina tjänståligganden, och har sådan tjänstinnehavare tillika antingen, där enligt 5 § rätt till hel pension inträder vid sextiosju levnadsår, uppnått en levnadsålder av minst sextiofyra år, eller, där enligt samma paragraf rätt till hel pension inträder vid sextiotvå år eller fråga är om läkare vid statens anstalter för sinnessjuka eller förste provinsialläkare, som tillika är provinsialläkare, uppnått en levnadsålder av minst sextio år, eller, där fråga är om uppsyningsman, maskinist, förste förman eller förman vid statens uppfostringsanstalt å Bona, husfader, maskinist, förste förman eller förman vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, skogsförvaltare vid universitetet i Uppsala, assistent hos honom eller skogsvaktare vid nämnda universitet, tjänstinnehavare inom den förvaltande eller bevakande personalen vid skogsstaten, föreståndare eller skogsrättare vid statens skogsskolor, eller de tjänstemän vid tullverket, lots- och fyrstaten, rikets allmänna kartverk och sjökartverket, för vilka bestämmelserna i 5 § k) gälla, uppnått en levnadsålder av minst sextiofyra år, eller ock, där fråga är om yrkesinspektris, yrkesinspektrisassistent, inspektris över sjuksköterskeväsendet, lotsförman eller lots, uppnått en levnadsålder av minst femtioåtta år, äge Konungen, uppå därom av vederbörande myndighet gjord framställning, förklara sådan tjänstinnehavare skyldig att från tjänsten avgå.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1930.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 21 februari 1930.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Efter gemensam beredning med chefen för socialdepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Dahl, följande:

I årets statsverksproposition har under femte huvudtiteln, punkt 10, framlagts förslag om överförande till ordinarie stat från och med nästa budgetår av den hittills å extra stat inom yrkesinspektionen uppförde skogs- och flottledsinspektören. Härvid har förordats, att nämnde inspektör uppföres i lönegraden B 27 å den löneplan, som finnes intagen i det för civilförvaltningen i allmänhet gällande avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451).

Vid bifall härtill blir skogs- och flottledsinspektören underkastad bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension jämte 1921 års kungörelse med bestämmelser för vissa tjänstemän vid statsdepartement och andra till den civila statsförvaltningen hörande verk i fråga om rätt till pension (nr 456).

I detta ärende har *statskontoret* den 23 januari 1930 avgivit utlåtande och därvid anfört följande:

»Under förutsättning att skogs- och flottledsinspektören, såsom Kungl. Maj:t under punkt 10 under femte huvudtiteln i statsverkspropositionen till 1930 års riksdag föreslagit, uppföres såsom ordinarie befattning med avlöning å löneplanen B i avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, synas beträffande denna befattning, såsom statskontoret förordat i underdånigt utlåtande den 5 december 1929, böra bliva gällande samma bestämmelser om pensionsålder och för hel pension erforderligt antal tjänstår, som i 5 § g) av lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension finnas meddelade för, bland andra, yrkesinspektörerna m. fl. befattningar vid yrkesinspektionen. Om det därför anses nödvändigt att redan nu — utan avvaktan på den nya författning, som är avsedd att snarast möjligt ersätta nämnda lag — ord-

na frågan, lärer förslag böra föreläggas riksdagen om sådan ändring av nyssnämnda lagrum, att detsamma får följande lydelse: g) för yrkesinspektör, skogs- och flottledsinspektör samt manlig assistent inom yrkesinspektionen ävensom underinspektör, för — — — vid sextiofem levnads- och 25 tjänstår.»

Såsom förut nämnts, kommer vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag om uppförande å ordinarie stat av skogs- och flottledsinspektörsbefattningen innehavaren av denna befattning att bliva underkastad bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension jämte 1921 års kungörelse med bestämmelser för vissa tjänstemän vid statsdepartement och andra till den civila statsförvaltningen hörande verk ifråga om rätt till pension. Beträffande rätten att komma i åtnjutande av hel pension torde emellertid, såsom statskontoret föreslagit, böra gälla de särskilda bestämmelser i avseende å levnadsålder och tjänstår, som enligt pensionslagen stadgats för yrkesinspektörer, manliga assistenter vid yrkesinspektionen och underinspektörer. Ändring i 5 § g) av civila pensionslagen bör alltså vidtagas av innebörd, att detta lagrum erhåller tillämpning å skogs- och flottledsinspektören. Denna ändring synes böra genomföras samtidigt med lönefrågans behandling, d. v. s. vid innevarande år riksdag.

*Departements-
chefen.*

I detta sammanhang må erinras, att kvinnlig assistent och manlig assistent vid yrkesinspektionen efter den år 1925 vidtagna löneregleringen i avseende å sagda inspektion benämnas yrkesinspektrisassistent respektive yrkesinspektörsassistent. I enlighet härmed torde i 5 § b) och g) samt 6 § d) av pensionslagen de förstberörda benämningarna böra utbytas mot de senare.

Slutligen torde i anslutning till det i innevarande års statsverksproposition — femte huvudtiteln, sid. 277 — förordade förslaget om ändrade rubriker å det ordinarie anslaget till samt staten för hospital och asyler m. m. — vilket förslag sammanhänger med den nya sinnessjukstadgans beteckning på de statliga sinnessjukanstalterna — den i 5 § i) och 6 § d) använda benämningen »läkare vid hospital eller asyl för sinnessjuka» böra ersättas med benämningen »läkare vid statens anstalter för sinnessjuka». Att märka är, att i 5 § a) och c) av pensionslagen för statens hospital och asyler redan användes uttrycket »statens anstalter för sinnessjuka».

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst ett i enlighet med vad han sålunda anfört upprättat förslag till lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänstinnehavares rätt till pension, hemställer departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition förelägga riksdagen berörda förslag till antagande.

Kungl. Maj:ts proposition Nr 143.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Elis Lindahl.
